

Vývoj myšlení podle J. Piageta (60. léta)

- základní dělení:



1. PRELOGICKÉ

- **Senzomotorické stadium.** Autistické myšlení.
- **Předoperační stadium** - egocentrické myšlení (animismus, magické myšlení, arteficialismus)

2. LOGICKÉ

- **Stadium konkrétních logických operací**
- **Stádium formálních logických operací**

Senzomotorické stádium (cca 0-2 roky)

- Vesměs preverbální období
- Poznávání je vázané na vlastní potřeby (málo bdělosti, útržkovitost poznatků).
- Poznávání je prostředkem k dosažení uspokojení, nebo vedlejším produktem.
- Zpočátku **autistické myšlení** (*později Já a ne-Já, ještě později Já a Ty*), kruhové reakce (neplánované pohyby). Postupné pochopení, že jsem to „já“, kdo to dělá => počátky záměrnosti
- Preverbální zkušenosti – vzpomínky na bázi pocitů, metafor.
- Mezníkem je stálost „objektu“ (*separační úzkost*).

Předoperační stádium (cca 2-7 let)

PŘEDPOJMOVÉ SUBSTADIUM – vývoj paměti - stálost objektů

- řešení problémů v mysli (**symbolické myšlení** – obrazy v mysli)
- symbolická hra (*dřívko je auto, miminko, jindy třeba dům...*)
- **porozumění znakům** (slovům). Před 2. rokem ještě nepřesné (slova jako jména)

INTUITIVNÍ SUBSTADIUM

- **Egocentrismus** - Zkreslování informací podle vlastních potřeb (*kdybych tu Nutelu nespapala v obýváku, ale v kuchyni, tak by mě teď nebolelo břicho...*)
- **Globální vnímání** (*nejnápadnější prvek pohltí ostatní informace; velikost hromádky bonbonů oproti stejnému množství rozprostraněných bonbonů*)

<https://www.youtube.com/watch?v=gnArvcWaH6I>

- Neschopnost současného zpracování vícera informací, omezená schopnost přijmout perspektivu druhého.
- *Magické myšlení, arteficialismus, animismus*

Konkrétní logické operace (cca 7–12 let, tj. mladší a střední školní věk)

- Chápání kauzality u konkrétních objektů (viz Komenského požadavek názornosti výuky)
- *Diferencované* vnímání
- *Decentrace* v myšlení
- Třídění objektů podle různých vlastností (nádoby s vodou, mince, modelína apod. - viz video) – *konzervace, reverzibilita*
- Chápání řazení čísel, jejich *inkluze, inverze* (vratnost), *reciprocita* obou stran rovnice

Formální logické operace (od dospívání)

- Chápání **kauzality i u formálních symbolů**, oddělení obsahu a formy (hrátky s formou – formální logika, filozofie, hra se slovy a jejich významy – verše, apod.). Umí např. Provést rozbor větných členů i u bezesmyslných vět:

Nemulivý petál kroužně pátorá v kluginou hounivu.

- Schopnost **řešení** problémů (i abstraktních) **v předstihu** (tedy v mysli předem)
- **Chápání součinnosti vícera příčin**, různých druhů kauzality
- **Hypoteticko-deduktivní usuzování** - (např. „*co by se stalo, kdyby....*“)
- *Asimilace, akomodace, organizace (schematické třídění)*

ODKAZ NA VIDEO

Uvažování předškoláka odpovídající fázi prelogického myšlení

(stejně úkoly by měl již bezchybně zvládnout žák v první třídě)

<https://www.youtube.com/watch?v=gnArvcWaH6I>